

Abstrakt

Cílem diplomové práce na téma Sebepojetí v adolescenci je objasnit konstrukt sebepojetí z pohledu psychologie osobnosti, neboť jde o individuálně specifickou charakteristiku osobnosti člověka, jejíž význam je nezpochybnitelný. V průběhu ontogeneze člověka se sebepojetí postupně vyvíjí a formuje na základě získávaných poznatků o sobě samém a má své diference v každém vývojovém období. Práce je zaměřena na období adolescence, a proto také představuje typické rysy sebepojetí u adolescentů. V jejich životě je významným mezníkem ukončení povinné školní docházky, s tím souvisí proces výběru povolání, který tato práce spojuje se školní úspěšností.

Empirická část práce se zaměřuje na zjištění, zda existuje vztah mezi sebepojetím školní úspěšnosti a volbou budoucího povolání u adolescentů. V tomto směru je podstatné, jestli způsob, jakým adolescenti prožívají a hodnotí vlastní školní úspěšnost, může mít vliv na proces volby povolání. Pro kvantitativní výzkumné šetření byly stanoveny cíle a výzkumné otázky. Jako diagnostický nástroj k získání dat byl použit standardizovaný dotazník SPAS zkoumající sebepojetí školní úspěšnosti a také vlastní dotazník zaměřený zejména na další profesní směřování adolescentů a volbu dalšího vzdělávání či profesní přípravy. Dotazníky byly distribuovány do šesti základních škol 9. tříd na území hlavního města Prahy.

Výzkumným šetřením bylo prokázáno, že existuje statisticky významný vztah mezi mírou sebepojetí ve školní úspěšnosti adolescentů a mírou prestižnosti/náročnosti volby povolání v 9. třídě. Dále byla výzkumem zjištěna existence skupiny adolescentů, u nichž je míra prestižnosti/náročnosti volby povolání v 9. třídě vyšší, než je míra sebepojetí, a skupina adolescentů, u kterých je míra prestižnosti/náročnosti volby povolání v 9. třídě naopak nižší, než je míra sebepojetí.

Klíčová slova

sebepojetí, adolescent, školní úspěšnost, školní neúspěšnost, volba povolání